

特別レクチャー

エコール・ド・パリのウクライナ人芸術家たち

Vita SUSAK (ウクライナ国立リヴィウ美術館学芸員)

日時：2014年11月28日(金) 12:40-14:10

場所：東京外国語大学 研究講義棟 226 教室
入場無料、英語(通訳なし)

本講演は、言語文化学部の選択科目「ヨーロッパ文化研究 B」の一環として行われますが、一般の聴講を歓迎します。

主催：科研費若手研究 (B)「大戦間期ガリツィアのポーランド系ユダヤ人作家、画家の芸術思想的系譜とモダニティ」
(加藤有子・名古屋外国語大学)

共催：東京外国語大学総合文化研究所、科研費基盤 (A)「ポスト・グローバル時代から見たソ連崩壊の文化史的意味に関する超域横断的研究」(亀山郁夫代表・名古屋外国語大学)

問い合わせ先：前田和泉研究室 (maeda@tufs.ac.jp)、加藤有子 (akato@nufs.ac.jp)

20世紀初頭のパリ。シャガール、モディリアーニ、
 コトリロ、ピカソ、藤田嗣治など、国籍や作風も多種
 多様な芸術家たちが集い、競うようにして新しい芸術
 の数々を生み出した「エコール・ド・パリ（パリ派）」
 の時代。芸術の都パリが最も輝いていたその時期に、
 独自の美的世界を展開し、鮮やかな足跡を残したウク
 ライナ出身の芸術家たちがいた。

日本ではあまり紹介されることのないヨーロッパ
 美術史の一頁を、気鋭の美術研究者・学芸員が語る！

Дослідження Віти Сусяк, присвячене українським мистцям у Франції, зокрема, в Парижі, – новаторський внесок, що сприяє кращому розумінню українського мистецтва ХХ століття. Багато мистців одностайно декларували себе як українські, особливо в еміграції у Франції, і не тільки ті з них, що походили з Галичини чи Буковини. На виставі в будинку ЮНЕСКО в Парижі, організованій Посольством України у квітні 2000-го, можна було побачити художників ХХ ст., що обстоювали своє українство: Архипенко, Гриценко, Андрусенко, Хмельок, Бабій, Заридца, Омеляченко, Микола Кричевський, Іванна Плякун-Винників, Темістох Вірста, Юрій Кузьмичук, Андрій Сологуб, Любослав Гуцалюк, Яків Гиздовський. Треба відзначити, що, наприклад, Архипенко чи Андрусенко, цікаві етнічні українці, регулярно брали участь у виставках російського авангарду. Так само у випадку видатної київської художниці Олександри Екстер, творчість котрої настільки сильно позначена впливом України, чи це Соня Делоне, яка не брала участі в українських виставках, але стверждала прямо і без двозначностей особисту належність до своєї рідної країни, України...

Проблема українських мистців, беззаперечно вклячених багатьма істориками в російське мистецтво, належить до тих, які неможливо вирішити в одностайній словесній формі ще у ХХ ст. Залишається тенденція до інтернаціоналізації мистецтва. Треба прийняти Віту Сусяк з такою масштабною спробою поєднати велику кількість художників під «лейблом» український. Валентина Маркає в монографії «Мистецтво України» (1990) запропонувала означення «російсько-українські» для всіх мистців, що походили з України і повинні були з тих чи інших причин творити в межах Російської імперії. У ХХІІІ ст. це стосувався Левіцького чи Боровиковського. Валентина Маркає без кляпань заручилася цією категорією в ХІХ ст. Речиво... І у ХХ ст., в рамках того, що умовно називається «російським авангардом», я особливо не припиню накопичувати цей «російський авангард» вклячено українську школу, яка має свою специфіку, відмінну від творчості «вєвєкоруських» мистців. Частина цієї «української школи» – новажна. Не забуваймо, що «російський футуризм» народився в Україні в Бурякув. Численні протагоністи лівого мистецтва першої чверті ХХ ст. демонструють імпульси, що вишійні з України: Малевич, Татлін, Ааріонов, Олександр Екстер, Соня Делоне та ін.

Водночас кожна країна породжує мистців багатьох національностей, які різняться за етнічним походженням чи за релігією, але назавжди вибирають у себе сонячне світло, притаманне саме цій країні, контури красивих, форми і кольори доволі щільного середовища (архітектура, тканини, речі щоденного життя, народні звичаї, вірування та ін.), складне ілюмінативне реалістичне культурне, що формує їхню думку з дитинства. Цей комплекс визначає специфіку «національного» мистецтва й обумовлює те, що в дорослому віці художник, працюючи в іншій країні, а не у своїй рідній, цікавито відрізняється від мистців тієї країни, що прийняла його. Достойно серед тисяч прикладів навести Ел Греко чи Пікасо.

Віта Сусяк. Українські мистці Парижа. 1900-1939. – Київ: Родовід, 2010. – 400 с.

The School of Paris and its Ukrainian 'Branch'

Vita SUSAK

ウクライナ国立リヴィウ美術館学芸員（19-20世紀ヨーロッパ美術）。リヴィウ国立大学准教授。

1997年、スーリコフ記念モスクワ国立芸術大学大学院にてPh.D.を取得し、その後はフランス、スイス、ポーランド、アメリカで研究員として活躍。主著『パリのウクライナ人芸術家たち。1900-1939年』（2010年）は、英語、フランス語にも翻訳され、大きな話題となった。

東京外国語大学へのアクセス：西武多摩川線「多磨」駅より徒歩5分／京王線「飛田給」駅より徒歩20分
 本講演についてのお問い合わせ：前田和泉研究室 (maeda@tufs.ac.jp)